

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

meddelat i Stockholm den 6 november 2007

Mål nr

Ö 893-05

KLAGANDE

HV

Ombud: Advokat CB

MOTPARTER

1. SL

2. RS-N

Ombud för 1 och 2: Advokat GM

SAKEN

Domstols behörighet

ÖVERKLAGADE AVGÖRANDET

Hovrätten över Skåne och Blekinges beslut den 26 januari 2005
i mål Ö 519-04

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta domstolen – som avslår begäran om inhämtande av förhandsavgörande från EG-domstolen – lämnar överklagandet utan bifall.

Kristianstads tingsrätt har att i samband med målet efter dess återupptagande pröva frågan om ersättning för rättegångskostnader i Högsta domstolen.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

HV har yrkat att RS-Ns och SLs talan skall avvisas. Hon har i andra hand yrkat att Högsta domstolen skall inhämta ett förhandsavgörande från EG-domstolen.

RS-N och SL har bestritt ändring.

SKÄL

RS-N och SL har genom ansökan om stämning väckt talan vid Kristianstads tingsrätt mot HV, som har hemvist i Danmark, med yrkande att HV skall förpliktas att till dem betala 108 750 kr jämte ränta och kostnader. Som grund för sin talan har RS-N och SL anfört att de av HV har förvärvat en fastighet, X 1:19, belägen i Kristianstads kommun, vilken har visat sig vara behäftad med fel som de inte med fog har kunnat förvänta sig varför de har rätt till avdrag på köpeskillingen med yrkat belopp.

Frågan i Högsta domstolen är om Kristianstads tingsrätt är behörig att pröva talan mot HV.

Bryssel I-förordningen gäller från den 1 juli 2007 även i förhållande till Danmark. Förordningens bestämmelser skall emellertid tillämpas endast på rättsliga förfaranden som inletts efter detta datum. När RS-N och SL väckte talan gällde Brysselkonventionen som svensk lag i förhållande till Danmark. Frågan skall därför prövas enligt bestämmelserna i denna konvention.

Enligt artikel 2 i Brysselkonventionen skall, om inte annat föreskrivs i konventionen, talan mot den som har hemvist i en konventionsstat väckas vid domstol i den staten. Av artikel 3 i konventionen följer att talan mot den som har hemvist i en konventionsstat får väckas vid domstol i en annan konventionsstat endast med stöd av bestämmelserna i artiklarna 5–18. Enligt artikel 5.1 första ledet i konventionen gäller att, om talan avser avtal, talan kan väckas även vid domstolen i den ort där den förpliktelse som talan avser har uppfyllts eller skall uppfyllas. Om talan avser sakrätt i eller nyttjanderätt till fast egendom följer av artikel 16.1.a) att domstolarna i den konventionsstat där egendomen är belägen har exklusiv behörighet.

Som grund för rättens behörighet har RS-N och SL anfört att fastigheten är belägen i Kristianstads kommun och att svensk rätt gäller. HV har yrkat att talan skall avvisas och har därvid gjort gällande att artikel 2 i Brysselkonventionen är tillämplig och att således endast domstol i hennes danska hemvist är behörig att pröva tvisten.

Efter att ha berett HV tillfälle att yttra sig över frågan om artikel 5.1 i Brysselkonventionen kunde användas som stöd för avgörande av forumfrågan, fann hovrätten i det överklagade beslutet att Kristianstads tingsrätt är behörig att pröva RS-Ns och SLs talan med stöd av den artikeln.

Behörighetsreglerna i Brysselkonventionen skall iaktas av domstolarna ex officio. Av artiklarna 19 och 20 i konventionen framgår dessutom att domstolen vid prövningen av sin behörighet i vissa situationer även skall beakta sådana omständigheter som inte har åberopats av parterna. När det som i förevarande fall inte rör sig om någon sådan situation får det antas vara överlämnat åt domstolslandets reglering i vad mån hänsyn kan tas till omständigheter som

inte har åberopats (se Pålsson, Brysselkonventionen, Luganokonventionen och Bryssel I-förordningen, 2002, s. 79). I NJA 1999 s. 660 fann Högsta domstolen i ett mål rörande Luganokonventionen att det förhållandet att käranden angett en viss omständighet som behörighetsgrundande inte hindrar att tingsrätten anser sig behörig på grund av en annan omständighet som framgår av det i målet tillgängliga materialet.

Hovrätten har således haft rätt att på sätt som skett ingå i prövning av frågan om artikel 5.1 i konventionen grundar behörighet för Kristianstads tingsrätt.

Twisten i nu aktuellt mål avser avdrag på köpeskillingen på grund av dolt fel i en fastighet som RS-N och SL har förvärvat av HV genom köpeavtal. Det är uppenbart att ifrågavarande talan inte är en talan om sakrätt i fast egendom i den mening som avses i artikel 16.1 i Brysselkonventionen, utan en talan rörande obligationsrättsliga förhållanden (jfr t.ex. EG-domstolens beslut av den 5 april 2001 i mål C-518/99, Gaillard, REG 2001 s. I-02771 med där lämnade hänvisningar).

Den särskilda behörighetsregeln i artikel 5.1 för talan som avser avtal innebär att talan även kan väckas vid domstol i den ort där den förpliktelse som talan avser har uppfyllts eller skall uppfyllas. Med uttrycket förpliktelse avses den förpliktelse som ligger till grund för käromålet, dvs. den förpliktelse i vars uppfyllelse svaranden påstås ha brustit och därigenom gett upphov till kärandens anspråk (se Pålsson, a.a. s. 99 f. med hänvisningar).

RS-Ns och SLs talan innefattar ett påstående om att den fastighet som de köpt av HV var behäftad med fel som de inte med fog kunnat förutsätta vid köpet. Annorlunda uttryckt påstås HV ha brustit i sin förpliktelse att tillhandahålla

RS-N och SL fastigheten i avtalsenligt skick. I ett sådant fall är det uppenbart att uppfyllelseorten inte kan vara någon annan än den plats där egendomen är belägen (jfr Hertz, *Jurisdiction in Contract and Tort under the Brussels Convention*, Köpenhamn 1998, s. 124 f.).

Av det anförda följer att det står klart att Kristianstads tingsrätt är behörig att pröva tvisten mellan parterna. Det saknas därmed skäl att infordra förhandsavgörande från EG-domstolen och överklagandet skall lämnas utan bifall.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Gertrud Lennander, Dag Victor, Ella Nyström, Per Virdesten (referent) och Anna Skarhed
Föredragande revisionssekreterare: Christina Fleur